

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

[Ḥamishah Ḥumshe Torah]

‘im targum Onkelos, u-ferushe Rashi u-ve’ur ye-targum Ashkenazi

Sefer Devarim

Premsla, Yitshak Itzak ben Tsevi Hirsh

Ofenbakh, 569 [1808 oder 1809]

מידעומה תוישרפ תאירק חול

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10244

לוח קריאת פרשיות המועדים

לשבת ור"ח קורין למפטיר בספר תורה שניה מן וביום השבת ע"י יעשה ונסכו :

לתשעה באב בשחרית קורין ג' בפרשת ואחחנן מן כי תוליד בנים עד כל הימים : במנחה קורין ויחל בפרשת כי תשא כמו בכל התענית :

לר"ה ביום א' קורין ה' בפרשת וירא מן וה' פקדו עד ויגר אברהם והמפטיר קורא בפרשת פנחס . ובחדש השביעי עד אשה לר' : ביום ב' קורין ה' בפרשת וירא . מן ויהי אחר הדברים עד סוף הפרשה והמפטיר כדאחמול :

ל"ב בשחרית קורין ששה בני אדם בפרשת אחרי מוחלת הסדר עד וידבר ה' אל משה דבר אל אהרן וגו' . ולמפטיר קורין בפרשת פנחס ובעשור לחדש : במנחה קורין ג' בפרשת אחרי מן וידבר וגו' עד סוף הסדר :

לסוכות ביום א' קורין ה' בפרשת אמור מן שור או כשב וגו' עד וידבר משה את מועדי ה' וגו' ולמפטיר קורין בפרשת פנחס ובחמשה עשר יום לחדש השביעי : ביום ב' קורין כדאחמול ולמפטיר כדאחמול : **לשבת וחה"מ** בשחרית קורין ו' בפרשת כי תשא מן ויאמר ה' אל משה ראה אתה אימר אלי עד לא תבשל גרי וגו' . ולמפטיר קורין בקרבנות בפרשת פנחס בענינו של יום . ובמנחה קורין בסדרא דשבוע :

בש"ע קורין ה' בפרשת ראה מן כל הבכור עד אשר נהן לך ואם הוא שבת מתחילין עשר תעשר . ולמפטיר קורין בפרשת פנחס ביום השמיני עצרת : **בשמחת תורה** קורין כל הסדר וזאת הברכה ובס' שני מתחיל מבראשית עד לעשות ולהמפטיר קורין כדאחמול :

הרב הגאון המחבר ספר החינוך

כתב הקדמה לספר דברים זו"ל .

כתב הרמב"ם ז"ל ענין הספר הזה ידוע שהוא משנה התורה יחזור בו מזה רבינו ע"ה לדור הנכנס בארץ רוב מנות התורה הנרכיות לישראל ויזהיר אותם עליהם אז היות מרובות ויפחדם הרבה בעונשים ופעמים יוסיף בהן ביאור בקצתן אבל בכל מנות הכהנים לא ידבר ולא יוסיף אזהרה שהכהנים זרזים הם . ועוד יוסיף בספר הזה קצת מנות שלא נזכרו כלל כגון היבוס ודין מוצא שם רע ודין גירושין באשה ועדים זוממין וזולתם . ואין ספק כי כולם נאמרו למשה בסני או באהל מועד בשנה הראשונה כי בערבות מוצא לא נתחדש לו אלא דברי הכרית כאשר נתפרש בו . ועל כן לא נאמר בספר הזה וידבר ה' אל משה לאמר בו את בני ישראל . או דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מצוה פליגי ע"כ . וזה שלא הזכירו אלו המנות בספרים הראשונים כמו שאר המנות אל תתמה בדבר . אחר אמרם ז"ל בכמה מקומות אין עוקדם ומאחר בתורה . ושרש ענין זה לפי הדומה כי התורה תכלול כל החכמות מלבד פשט עניניה המתקיים ויסודות מנותיה החוקים ואפשר כי מפני כן צריך להיות כרשיותיה ואותיותיה במקום שהן והכל מכונן מאת אדון החכמה ב"ה וזה טעם משפיק :

הספר החמישי הזה יכלול חמשה דברים (א) דברי תוכחות שהוכיח משה את ישראל סמוך
למיתתו, כדאיתא בספרי, ממי למד מיעקב, שלא הוכיח את בניו אלא סמוך
למיתתו, אמר ראובן בני אני אומר לך: מפני מה לא הוכחתך כל השנים הללו? כדי שלא
תניחני ותלך ותדבק בעשו אחי: ומפני ארבעה דברי' אין מוכיחין את האדם, אלא סמוך למית',
שלא יהא מוכיחו וחוזה ומוכיחו (ר"ל וע"י זה יקון בתוכחתו), שלא יהא חבירו רואהו ומתבייש
ממנו (ועל ידי זה יניחנו וידבק באנשים אחרים אשר לא יכלימוהו, ואשר ישאלו את מעשיו
המקולקלים, ועוד שלא יוכיחו על פניו, ולא ירצה בדברים המקיטים את לב האדם, כדי
שישאר עמו וילמד ממעשיו) וכו', וכן יהושע לא הוכיח את ישראל אלא סמוך למיתתו, וכן שמואל
שנא' הנני עמו בני (שמואל א'), וכן דוד את שלמה בנו: (ב) כשנו בו קצת המצות שנצטוו בהם
בבר צהר סיני, ובערבות מואב, ועשרת הדברים ודיני שמיעת הכספים, ומועדי ה', ומתנות
כהונה, וסימני הטומאה והטהרה בצעלי קיים ודומיהם, ונעצבו קצתם, כי לא זכר מצות
הקרבנות והטהרות, ולא מצות הנחלות ורוב המשפטים שבין אדם לחבירו, ולא הזכירו היוכל
ושמיעת הקרקע, וכן מנועדי ה' לא זכר את יום התרועה ולום העשור, וכן מדיני המתנות
לא הזכיר כי חם מעשר שני ומעשר עני, ולא זכר מעשר ראשון והחלה, ועוד רבים כמוהם:
(ג) ועוד נתחדשו בו מצות ואזהרות שלא נאזו בספרים הקודמים כלל, או לא נזכרו כי אם ברמז
ובספר הזה כתבארו באר היטב בכל דקדוקיהם ותנאיהם: והגראף שכאשר ראה משה שכלה
הזמן אשר נחרץ על ישראל להיות רועים במדבר, והוא עשה את כל אשר היה עליו לעשות, כי
סבל טרחם ומאסם ארבעים שנה, והבה את סיון מלך האמרי ועוג מלך הבשן, ועתה הגיע
קצו למות, והבנים הללו אשר לא עמדו על הר סיני ולא ראו את כל מעשי ה' הגדול והנורא
אשר עשה עם אבותיהם מיום צאתם מארץ מצרים, וכנסו לארץ ישראל עם יהושע, אשר שם
המקום לקיים את כל המצות והחקים והתורות אשר צוה את אבותיהם, הואיל משה להזכיר
לפניהם את כל הטובה אשר עשה ה' לישראל מיום עמדם על הר סיני, וכל מרים וענשם וכל
מה שקרה להם עד היום הזה, וכן לחזור ולשנות את כל המצות אשר צוה את אבותיהם על פי
ה', ממעמד הר סיני עד בואם אל קדש ברנע, כי שם נשתלחו המרגלים ונשבע ה' שלא יכנסו
לארץ, כי אם ימותי במדבר, וימאז ועד עתה בשנת הארבעים לא נתחדשה להם מורה מן המצות:
ובקצתם הוסיף בהם באור בדקדוקיהם ופרטיהם, ובקצתם כפל בהם האזהרה כגון בעבודת
אלילים ואהבת הגר והיתום והאלמנה, ולעשות ככל אשר יורו הכהנים ודומיהם, וקצתם שמע
מפי הגבורה בימים שעברו ולא אמרם לישראל עד עתה: וכאשר כתב משה את תורתו על פי ה'
על ספר, לא כתב במשנה התורה הזאת כי אם המצות שנתחדש בהם דבר, אם נבאורם או
עדקדוקיהם ופרטיהם, עזב את כל החקים והתורות אשר נאזו כמתכותם בספרים הקודמים
מבלי חלוק והשתנות כלל, כי אין צורך בהשנות הדברים פעמים כי אם למדנר פה א פה, ויש
לחוש שיסכחו מן הלב כאשר יארכו הימים, לא למי שכותב אותם על ספר, כי הוא לא יאמר
וישנה, כי אם נצטיל דבר שיחדש, או כאשר יביאחו הצורך לכפול ולחזק הענין בלב הקורא,
למען יהיו דבריו כמסמרות נטועים בו ולא ימושו משם כל הימים: ולזה כפל את דברי התוכחה
והמוסר, כאהבת אדם למקום ואהבת אדם לחבירו: ומשפט הדק וסנינת היתום והגר,
והשמיטה מע"ז ומדרכי האומות הנשחתות, והדבקות בה' ובתורתו, כי אלה הדברים צריכים
אזהרה אחר אזהרה, ואין הכפל בהם למותר, ואדרבה שלא היה די בכפילה זו כי נצטרך עוד
על פי ה' לחתום דבריו בהגדי שירית הנכנסת יותר וקיימת לעד בלב השומע, ומכל שכן כי שורר
אותה השומע על פיו חקוקה היא על לוחות זכרונו לא תכור מקם, וזו היא (ד) השירה הנפלאה
המתחלת האזינו השמים, והיתה לחות ולעד בבני ישראל אם ישעזבו את ה' ואת תורתו כי אז
יזכרו מיד כל היעודים אשר נאזו בה וידעו כי כל הקורות אותם הם פרי חטאתם, גם א ישכחו
היעוד הטוב האחרון כי יראה כי אזלת יד וגו': ואחרי אשר למד השירה הזאת ושם אותה בפי
כל ישראל נתן להם (ה) הברכה המלאה לה שהבה וידידות, כאשר יאהב האב את בנו
ויברכו קודם מותו, כן הוא באהבתו חת עם ישראל, עם כל סרחונם מרים ותלונותם אשר
נבל מהם וברך את זרע יעקב לשבטיו טרם הפרדו מהם, והאהבה העזה ההיא נפלאה עד
מאוד כל מקום לא יכלכה, זולת לבב ראש כל הנביאים ואם כל המנהיגים המושלים בעם:
ואחרי ההלכה הזאת, אשר על ידה יותרו כמה ספקות אשר נפלו למפרש התורה בזה הענין,
אנא לבאר הכתובים כפי הנראה לי לקצן מדברי המפרשים הגדולים שקדמוני, מזה דבר ומוזה
דבר, ולקבצם באופן הנאות לפשוטו של מקרא: